

ISSN 2524-0986

iScience™

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ЖУРНАЛ

Выпуск 11(55)
Часть 3

Переяслав
2019

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ВЫПУСК 11(55)
Часть 3

Ноябрь 2019 г.

ЖУРНАЛ

Выходит – 12 раз в год (ежемесячно)
Издается с июня 2015 года

Включен в наукометрические базы:

РИНЦ http://elibrary.ru/title_about.asp?id=58411

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk>

Бібліометрика української науки

http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals

Index Copernicus

<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html>

Переяслав

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Главный редактор:

Кокур В.П., доктор исторических наук, профессор, академик Национальной академии педагогических наук Украины

Редколлегия:

Базалук О.А.	д-р филос. наук, профессор (Украина)
Доброскок И.И.	д-р пед. наук, профессор (Украина)
Кабакбаев С.Ж.	д-р физ.-мат. наук, профессор (Казахстан)
Мусабекова Г.Т.	д-р пед. наук, профессор (Казахстан)
Смырнов И.Г.	д-р геогр. наук, профессор (Украина)
Исак О.В.	д-р социол. наук (Молдова)
Лю Бинцянь	д-р искусствоведения (КНР)
Тамулет В.Н.	д-р ист. наук (Молдова)
Брынза С.М.	д-р юрид. наук, профессор (Молдова)
Мартынюк Т.В.	д-р искусствоведения (Украина)
Тихон А.С.	д-р мед. наук, доцент (Молдова)
Горащенко А.Ю.	д-р пед. наук, доцент (Молдова)
Алиева-Кенгерли Г.Т.	д-р филол. наук, профессор (Азербайджан)
Айдосов А.А.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Лозова Т.М.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Сидоренко О.В.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Егизарян А.К.	д-р пед. наук, профессор (Армения)
Алиев З.Г.	д-р аграрных наук, профессор, академик (Азербайджан)
Партоев К.	д-р с.-х. наук, профессор (Таджикистан)
Цибулько Л.Г.	д-р пед. наук, доцент, профессор (Украина)
Баймухамедов М.Ф.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Мусабаева М.Н.	д-р геогр. наук, профессор (Казахстан)
Хеладзе Н.Д.	канд. хим. наук (Грузия)
Таласпаева Ж.С.	канд. филол. наук, профессор (Казахстан)
Чернов Б.О.	канд. пед. наук, профессор (Украина)
Мартынюк А.К.	канд. искусствоведения (Украина)
Воловык Л.М.	канд. геогр. наук (Украина)
Ковальська К.В.	канд. ист. наук (Украина)
Амрахов В.Т.	канд. экон. наук, доцент (Азербайджан)
Мкртчян К.Г.	канд. техн. наук, доцент (Армения)
Стати В.А.	канд. юрид. наук, доцент (Молдова)
Бугаевский К.А.	канд. мед. наук, доцент (Украина)
Цибулько Г.Я.	канд. пед. наук, доцент (Украина)

Актуальные научные исследования в современном мире // Журнал - Переяслав, 2019. - Вып. 11(55), ч. 3 – 168 с.

Языки издания: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերէն

Сборник предназначен для научных работников и преподавателей высших учебных заведений. Может использоваться в учебном процессе, в том числе в процессе обучения аспирантов, подготовки магистров и бакалавров в целях углубленного рассмотрения соответствующих проблем. Все статьи сборника прошли рецензирование, сохраняют авторскую редакцию, всю ответственность за содержание несут авторы.

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ: БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Абрешов Серик Наурызбаевич, Ерболова Елдана, Марарова Анель (Алматы, Казахстан) ЛИМФОТОК И БИОХИМИЧЕСКИЙ СОСТАВ ЛИМФЫ ПРИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМ ПЕРИТОНИТЕ.....	7
Плескач Любовь Якимівна, Трегуб Тетяна Григорівна (Біла Церква, Україна), Кондратюк Сергій Якович (Київ, Україна) ВИДОВИЙ СКЛАД ЕПІФІТНОЇ ЛІХЕНОФЛОРИ СУХОЛІСЬКОГО ЛІСНИЦТВА	12
Реут Антонина Анатольевна, Бекшенева Лилия Файзиевна (Уфа, Россия) ВЛИЯНИЕ РЕГУЛЯТОРОВ РОСТА РАСТЕНИЙ НА НЕКОТОРЫЕ МОРФОМЕТРИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ИРИСОВ	17
Сагындыкова Софія Зулхарнаевна, Кулжанова Толкын Бауржанкызы (Атырау, Республика Казахстан) ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ГРЫЗУНОВ И ИХ КЛАССИФИКАЦИЯ ПО ЭКОЛОГИЧЕСКИМ ОСОБЕННОСТЯМ	22
Циганкова В. А., Андрусевич Я.В., Копіч В.М., Штомпель О.І., Солом'яний Р.М., Ключко С.В., Броварець В.С. (Київ, Україна) ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПОХІДНИХ ПІРИМІДИНУ НА РІСТ ТА РОЗВИТОК РОСЛИН ГОРОХУ ПОСІВНОГО (PISUM SATIVUM L.)	26

СЕКЦИЯ: НАУКИ О ЗЕМЛЕ

Бондаренко Николай Антонович (Краснодар, Россия) СТРУКТУРНЫЕ ЭКВИВАЛЕНТЫ ПОГРАНИЧНЫХ СТРУКТУР СКИФСКОЙ ПЛИТЫ	34
Гришко Світлана Вікторівна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Скірко Катерина Олександрівна (Мелітополь, Україна) ГІДРОГЕОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНИЙ СТАН ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ ВАСИЛІВСЬКОГО, МИХАЙЛІВСЬКОГО ТА ТОКМАЦЬКОГО РАЙОНІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	40
Непша Олександр Вікторович, Скірко Катерина Олександрівна, Блищик Маргарита Валеріївна, Передерій Дар'я Миколаївна (Мелітополь, Україна) ВИКОРИСТАННЯ, ОХОРОНА ТА ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ	48
Підлозний Ілля Володимирович, Сугоняк Яна Василівна (Мелітополь, Україна) ОСНОВНІ НЕСПРИЯТЛИВІ ГЕОЛО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОМУ ПРИАЗОВ'ї	55
Підлозний Ілля Володимирович, Сугоняк Яна Василівна (Мелітополь, Україна) ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	61

Хрущ Юлія Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Шелудько Ольга Миколаївна (Мелітополь, Україна) ФАЦІАЛЬНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ГОЛОЦЕНОВИХ ОСАДОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ШЕЛЬФУ ЧОРНОГО МОРЯ	67
Хрущ Юлія Миколаївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Шелудько Ольга Миколаївна (Мелітополь, Україна) ПОШИРЕННЯ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННИХ НЕБЕЗПЕЧНИХ ЯВИЩ ЕКЗОГЕННОГО ПОХОДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	70
Хрущ Юлія Миколаївна, Шелудько Ольга Миколаївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна (Мелітополь, Україна) АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ ПРИБЕРЕЖНОЇ ТЕРИТОРІЇ АЗОВСЬКОГО МОРЯ В МЕЖАХ ЯКИМІВСЬКОГО РАЙОНУ	74

СЕКЦИЯ: ЭКОЛОГИЯ

Bronytskyi Vadym, Bilous Anna (Kyiv, Ukraine) THE EFFECT OF SUSTAINABLE CONSUMPTION AND PRODUCTION ON ECOLOGY	78
Bronytskyi Vadym, Bilous Anna (Kyiv, Ukraine) ANALYSIS OF EXISTING RISK ASSESSMENT FOR CHEMICAL LABORATORY EMPLOYEES	83
Тагиева Гюльнара Адиль кызы, Багирова Тарана Адиль кызы (Гянджа, Азербайджанская Республика) ФИНАНСОВЫЕ ЗАТРАТЫ И ИНВЕСТИЦИИ В ОХРАНУ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ	88
Гребенюк Тетяна Володимирівна, Попач Марія Валеріївна (Київ, Україна) АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТЕРМІЧНОЇ ОБРОБКИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ	92
Канівець Олена Миколаївна, Карсункін Ігор Сергійович (Суми, Україна) ПРОБЛЕМИ ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПОГІРШЕННЯ ЯКОСТІ ҐРУНТІВ ТА ЇХ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ	98
Нурбаева Наиля Абилхасановна, Армиянова Маржан Талғатқызы (Нур-Султан, Республика Казахстан) КОСМОС И ЭКОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ	102
Урукпаев Ильгиз Азаматович, Шевчук Евгения Петровна, Ларионова Екатерина Борисовна, Исаханова Салтанат Бекзатқызы, Абдулова Виктория Валерьевна (Усть-Каменогорск, Республика Казахстан) КОСМИЧЕСКИЙ МУСОР. МЕТОДЫ БОРЬБЫ С НИМ	108

УДК 551.435.36(262.54)

Підлозний Ілля Володимирович, Сугоняк Яна Василівна
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
(Мелітополь, Україна)

ОСНОВНИ НЕСПРИЯТЛИВИ ГЕОЛО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОМУ ПРИАЗОВ'І

*Подлозний Илья Владимирович, Сугоняк Яна Васильевна
Мелитопольский государственный педагогический университет
имени Богдана Хмельницкого
(Мелитополь, Украина)*

ОСНОВНЫЕ НЕБЛАГОПРИЯТНЫЕ ГЕОЛОГО-ГЕОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ В СЕВЕРО-ЗАПАДНОМ ПРИАЗОВЬЕ

Анотація: в даній статті розглянуті основні неблагоприятні геолого – геоморфологічні процеси в северо – западному Приазов'ї. Описані фактори їх утворення та ареали поширення.

Ключеві слова: ендегенні та екзогенні процеси, тектоніка, абразія, аккумуляція, делювії, ерозія, дефляційні процеси.

*Podlozny Ilya, Sugonyak Yana
Melitopol State Pedagogical University named after Bogdan Khmelnytsky
(Melitopol, Ukraine)*

MAIN UNPROPRIVABLE GEOLOGICAL - GEOMORPHOLOGICAL PROCESSES IN THE NORTHWESTERN PRISOVE

Annotation: this article deals with the main unfavorable geological - geomorphologic processes in the northwestern Azov region. The factors of their formation and distribution areas are described.

Key words: endogenous and exogenous processes, tectonics, abrasion, accumulation, delusions, erosion, deflationary processes

Для території Північно-Західного Приазов'я, розташованого у південній частині Східноєвропейської платформи, характерний розвиток схилів різних типів та їх динаміка обумовлені енто- та екзогенними процесами, зонально-кліматичними факторами, господарською діяльністю людини та антропогенним навантаженням [1]. Виходячи із геологічної будови території та особливостей її геоморфології, у сучасному рельєфі чітко виражені форми взаємодії літосфери і гідросфери. Успадкування сучасних схилів та кордонів геологічних структур чітко прослідковується в зоні зчленування Українського кристалічного щита і Причорноморської западини [2, с. 16]. Аналіз переміщення берегових смуг морських басейнів, висотного положення та характеру деформації поверхні вирівнювання показує, що неотектонічні рухи є суттєвим фактором, який

визначає розвиток схилових процесів та рельєфу в цілому. Переміщення берегової смуги в неоген-четвертинний час пов'язане з трансгресивно-регресивним розвитком морських басейнів в межах Причорноморської западини. Сучасний вигляд узбережжя Азовського моря сформувався в голоцени 4-5 тисяч років тому в умовах трансгресивного ходу рівня басейну. Евстатичний підйом рівня Азово-Чорноморського басейну визначає постійне переформування та інтенсивну руйнацію берегів з проявом процесів абразії, що супроводжується зсувами, обвалами. Для багатьох ділянок Азовського узбережжя схилі гравітаційні (геолого-геоморфологічні) процеси, абразія берегів є основною геолого-екологічною проблемою. Подальша експлуатація узбережжя Азовського моря, особливо з рекреаційною та оздоровчою метою, потребує удосконалення схем захисту берегів, створення систем літмоніторингу, який дозволяє контролювати зміни у літосфері, що відбуваються в наслідок господарської діяльності, з метою прийняття рішень з охорони та оптимізації геологічного середовища [3, с. 169; 4, с. 95].

Спільна геологічна діяльність численних агентів вивітрювання, підземних і поверхневих вод спричинила широкий розвиток сучасних геолого-геоморфологічних процесів на території Північно-Західного Приазов'я. Проте, інтенсивність і характер їх прояву не скрізь однакові. Так, на вододільних просторах і в межах древніх терас ці процеси майже не впливають на формування рельєфу поверхні. На схилах же річкових долин і балок, берегових схилах Азовського моря вони характеризуються різноманіттям форм прояву і високою інтенсивністю протікання. Різна їх участь і в перетворенні субаеральної товщі Північно-Західного Приазов'я [5, с. 24; 6, с. 151]. Найбільш характерними процесами є абразійні, ерозійні, денудаційні, делювіальні, акумулятивні, еолові, антропогенні та інші (табл. 1) [1].

Таблиця 1

Поширення екзогенних геологічних процесів в Запорізькій області [7]

№ з/п	Вид (ЕГП)	Площа поширення, км ²	Кількість проявів, од.	% ураженості регіону
1	Зсуви	3,6	205	0,013
2	Абразія	0,27 (по відстані 270 км)	5	0,009

Абразія поширена майже на всьому узбережжі Азовського моря (253 км), а також на внутрішніх водоймах. Швидкість абразії залежить від ширини пляжу. Так пляжі, що вужчі за 5 м, практично не захищають берег від руйнування; при ширині від 5 до 7 м – швидкість руйнування зменшується до 10-15 м/рік, а при ширині пляжу 15 м – абразія майже припиняється (крім періодів високобальних штормів). Швидкість абразії оцінюється за одиницю часу, найчастіше – за рік. Відстань вимірюється в метрах відповідно швидкість в метрах за рік [7; 8,с.242] (рис. 1).

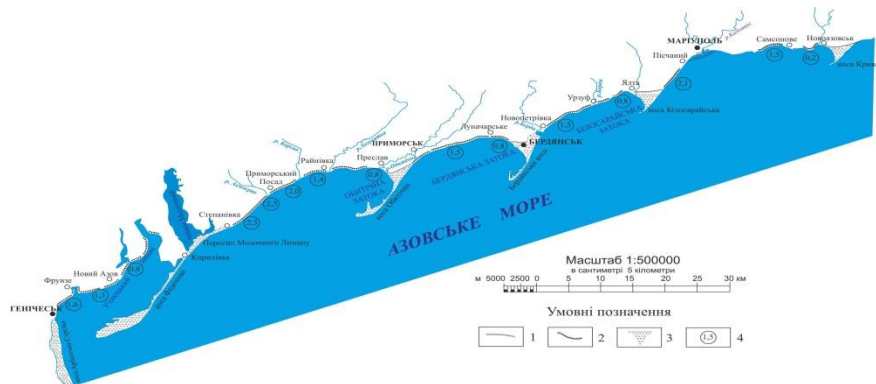

Рис. 1. Швидкість абразії берегів Північного Приазов'я [9]

Умовні позначення: 1 – відмерлий кліф; 2 – абразивно-обвальний берег; 3 – акумулятивний берег; 4 – швидкість абразії морського берегу в м/рік.

Абразія кліфів Північного Приазов'я протікає різних ділянках від Генічеська до Білосарайської коси. Швидкість абразії і розвиток абразійно-зсувних процесів визначається в значній мірі суглинистим, глинистим складом кліфів [10, с. 397]. Під вплив абразії підпадає 167 км берегу, а саме Утлюцька (60 км), Обитічна (50 км), Бердянська (29 км) і Білосарайська (28 км) затоки.

Господарська діяльність, відсутність належних інженерних та екологічних заходів щодо освоєння території спричиняє активне поширення зсувів на території населених пунктів узбережжя, що створює загрозу безпеці життєдіяльності населення, інфраструктурі та території в цілому.

Виділяють два типи зруйнованих берегів: обвальних і зсувних. Обвали широко поширені на західній і північно-західній частині берегу Азовського моря. вони утворюються якщо береговий обрив цілком складений лесоподібними суглинки. Зсуви приурочені до тих ділянок, до підніжжя берегового обриву виходять глинисті породи, які виконують роль водоупору.

Найбільшого розвитку зсувних процеси набули на узбережжі Азовського моря, на схилах водосховищ Дніпровського каскаду та річкових долин. Активізація зсувів, що розвиваються на схилах різного генезису, досить часто пов'язана з розвитком супутніх процесів – ерозійного та абразійного, які підсилюють розвиток основного процесу. Серед домінуючих природних чинників активізації слід виділити:

- гідрологічні (підняття рівнів та зміна витрат води в поверхневих водотоках, рівні води та хвильовий режим морів, озер, інших водойм, ерозійна та абразійна дія поверхневих вод і відповідний підмив і розмив язикових частин зсувів);

- метеорологічні (атмосферні опади, температура тощо);

- гідрогеологічні (рівні, хімічний склад, умови живлення та дренажу підземних вод);

- сейсмічні (землетруси);

- техногенні чинники [11, с. 39; 12, с. 89; 13, с. 390].

Більшість зсувів, розвинених на Північно-Західному узбережжі – сучасні, тобто її формування відбулося при сучасному прояві абразійних процесів. Зсувів, як правило, не має в долинах рр. Зелена, Комишуватка, Мокра Білосарайка [1].

Незначним зсувним процесам приурочено правий берег р. Молочки та правобережжя р. Берда.

Основні фактори зсувів в Північно-Західному Приазов'ї: режим підземних вод; морська абразія; геологічна будова; ерозія ґрунтів; антропогенна діяльність [1].

Делювіальні процеси (схлиповий, або площинний змив) відбуваються в результаті механічної роботи тимчасових водотоків на схилах. На задернованих схилах значних відхилень не зафіксовано, а на розораних або позбавлених рослинності змиви і руйнування проходять досить інтенсивно, що завдає фінансових збитків інфраструктурі аграрного виробництва. Делювіальні відклади акумулюються біля підніжжя схилів долин річок і балок, місцями досягаючи потужності 10-15 м. Щоб уникнути замулювання водотоків, а також зберегти родючі ґрунти не рекомендується розорювати схили, а вже розорані слід закріплювати багаторічними травами [14, с. 139].

На території берегової лінії також спостерігаються дефляційні процеси. Головними причинами їх виникнення постають як природні передумови – велика швидкість вітру, сухість ґрунтів, легкість їх механічного складу, розораність сільськогосподарських суміжних територій, так і антропогенні – відсутність деревинно-чагарникової зеленої зони в межах населених пунктів та слабка мережа вітрозахисних смуг у приміських територіях. В результаті дефляційних процесів вивітрюється верхній родючий шар ґрунтів, його родючість. Найбільшої шкоди від вітрової ерозії зазнають райони Приазовський, Приморський, Мелітопольський та Якимівський. У цій зоні розташовано 87% дефляційно-небезпечних земель. У роки з пиловими бурями практично уся територія піддається дії вітрової ерозії при помірній водній ерозії [15, с. 142].

Сучасний досвід попередження руйнівних і катастрофічних проявів геолого-геоморфологічних процесів на практиці зводиться до наступних положень [16, с. 76; 17, с. 73; 18, с. 81]:

- аналіз геологічних, геоморфологічних, топографічних матеріалів, даних спостережень з метою виявлення порушених ділянок, які підпадають під дію ерозійних, гравітаційних, дефляційних та інших процесів, з можливістю руйнівного і катастрофічного прояву останніх;
- встановлення сучасного стану досліджуваної території, спрямованості дії процесів, що викликають порушення сталої рівноваги, визначення переліку небезпек, пов'язаних з проявом несприятливих геолого-геоморфологічних процесів;
- здійснення укріпних заходів в межах території, яка підпадає під дію несприятливих геолого-геоморфологічних процесів, з метою запобігання руйнівного і катастрофічного прояву останніх;
- усунення техногенних порушень, які можуть спричинити руйнування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Даценко Л.М., Молодиченко В.В., Непша О.В. Північно-Західне Приазов'я: геологія, геоморфологія, геолого-геоморфологічні процеси, геоекологічний стан: монографія. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – 308 с.
2. Прохорова Л.А. Геологічна будова та етапи формування Українського кристалічного щита / Л.А. Прохорова, А.І. Кондратенко // Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку. – Вип. 37. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – С. 16-18.
3. Прохорова Л.А. Современные черты рельефа Северо-Западного Приазовья / Л.А. Прохорова, А.В. Непша, В.М. Иванова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки. – Херсон, 2018. – Вип. 9. – С. 169-175.
4. Панченко А. Ю. Особливості геолого-геоморфологічної будови Приазовської низовини та Приазовської височини / А.Ю. Панченко, Г.В. Тамбовцев, О.В. Непша // Актуальные научные исследования в современном мире. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 3(47), ч. 2. – С. 95–100.
5. Prokhorova L. A Modern natural conditions of the North-Western Pryazovia region as a coastal marine area of Southern Ukraine / L. A. Prokhorova, S. V. Grishko, O. V. Nepsha, I.I. Bilyk // Science, research, development: monografia pokonferencyjna. – № 7. – Warszawa: Sp. z.o.o. «Diamond trading tour», 2018. – pp. 25-27.
6. Прохорова Л.А. Геолого-геоморфологические процессы в урбанизированных ландшафтах / Л.А. Прохорова // Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки. – № 6. – Том 13. – 2008. – С. 151-156.
7. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Запорізькій області у 2018 році. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.zoda.gov.ua>
8. Непша О.В. Динаміка північного берега Азовського моря / О.В. Непша // Фізична географія і геоморфологія. – К.: ВГЛ «Обрії». 2010. – Вип. 3 (60). – С. 242-245.
9. Непша О.В. Фактори, які визначають стабільність акумулятивних форм берегової зони Північного Приазов'я / О.В. Непша, Л.А. Прохорова // Парадигматичні аспекти й дилеми розвитку науки та освіти: монографія / за ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький. – Конін – Ужгород – Мелітополь – Херсон – Кривий Ріг: Посвіт, 2019. – 284-298.
10. Непша О.В. Фактори, що обумовлюють сучасні процеси абразії північного берегу Азовського моря / О.В. Непша // Сучасна наука: тенденції та перспективи: матеріали регіональної internet-конференції молодих учених (15-19 травня 2017 р.). – Мелітополь. 2017. – С. 397-401.
11. Непша А.В. Пути предотвращения современных геолого-геоморфологических процессов в Северо-Западном Приазовье / А.В. Непша, Л.А. Прохорова, С.Н. Герасимчук // Актуальные научные исследования в современном мире. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вип. 10, ч. 2. – С. 39-44.

12. Иванова В. М. Распространение неблагоприятных природных экзогенных геологических процессов на территории Запорожской области / В.М. Иванова, Г.В. Тамбовцев, А.В. Непша // Актуальные научные исследования в современном мире. – Переяслав-Хмельницкий. 2019. – Вып. 2 (46). Ч. 2. – С. 89–94.
13. Микула Д.В. Гравітаційні процеси в береговій зоні Новоазовського геологічного району / Д.В. Микула, Л.А. Прохорова // Сучасна наука: тенденції та перспективи: матеріали регіональної internet-конференції молодих учених (15-19 травня 2017 р.). – Мелітополь, 2017. – С 390-394.
14. Даценко Л.Н. Динамика склонов северо-западного побережья Азовского моря / Л.Н. Даценко, Т.В. Завьялова, В.М. Иванова, С.В. Гришко, А.В. Непша // Материалы II Всероссийской научно-практической конференции «Устойчивое развитие территорий: теория и практика». (20 мая 2010 г.). – Уфа: ФГОУ «Башкирский ГАУ», 2010. – С. 139-144.
15. Прохорова Л.А. Поширення небезпечних екзогенних геологічних процесів на території Запорізької області / Л.А. Прохорова // Соціальні та екологічні технології: актуальні проблеми теорії та практики: матеріали X міжнародної інтернет-конференції, (Мелітополь, 24-26 січня, 2018 року). – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт». – С. 142-143.
16. Стецишин М.М. Особливості поширення сучасних гравітаційних процесів на території Північно-Західного Приазов'я / М.М. Стецишин, О.В. Непша //Північне Приазов'я: проблеми регіонального розвитку у міжнародному контексті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2017. – С. 76-79.
17. Сапун Т.О. Динамічний розвиток гравітаційних процесів берегової лінії Північного Приазов'я / Т.О. Сапун // Північне Приазов'я: проблеми регіонального розвитку у міжнародному контексті: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2017. – С. 73-76.
18. Даценко Л.М. Шляхи оптимізації несприятливих геолого-геоморфологічних процесів Північно-Західного Приазов'я / Л.М. Даценко, Т.В. Зав'ялова, О.В. Непша, Л.А. Прохорова, О.В. Матвєєва // Географія та екологія: наука і освіта: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю). – Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. – С. 81-85.